

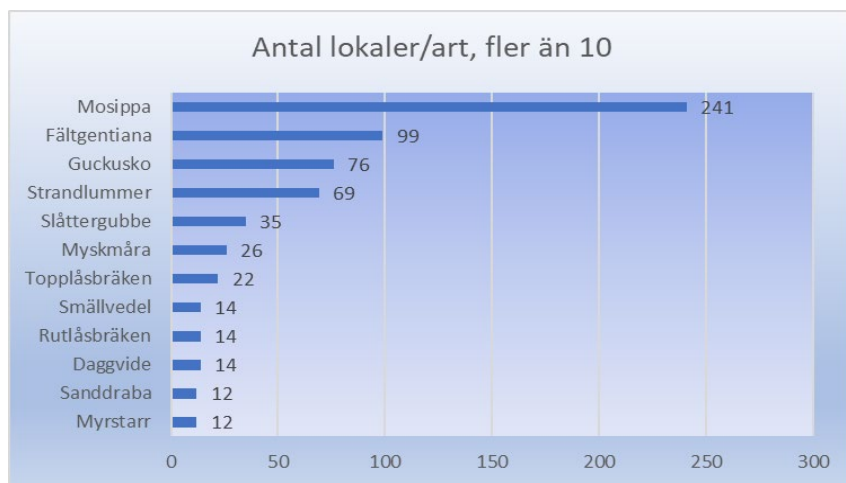
undantogs. Med start 1987 sammanställdes och inventerades en stor del av de lokaler som kunde spåras upp utifrån diverse källor, inte minst förstås i "Dalarnes Flora". Ett antal förekomster hade dessförinnan beskrivits inom det så kallade "Projekt Linné" som bedrevs åren 1972-1985 av Örjan Nilsson och Lars-Åke Gustafsson.

Lustigt nog bedömdes inte mosippan vara i behov av inventering. Mosippan var på den tiden inte ens rödlistad och vi utgick från att den inte var i behov av särskild uppmärksamhet!

Boken avslutas med en läsvärd förteckning över "andra sällsynta och minskande kärlväxter i Dalarna", och bland dessa arter finner man ett antal av våra nuvarande väktararter, t ex åsstarr och bandnate.

När så det nuvarande Floraväktariet initierades av ArtDatabanken och Svenska Botaniska Föreningen var vi i DABS inte sena att ta vid. Trots våra begränsade resurser bedriver vi ett ganska flitigt arbete med att lokalisera, uppskatta mängd och ibland bedöma skydds- eller skötselbehov. Uppgifterna registreras i ArtPortalen och i bästa fall under berörd floraväktarlocal (se vidare längre fram).

Flertalet arter har bara ett fåtal lokaler i landskapet, men några sticker som framgår i följande diagram ut. Mosippan har det särklassigt största antalet, 241 lokaler, följd av fältgentiana, guckusko och strandlummer. De två senare arterna har tillkommit trots att de inte är hotade i och med att de är listade i EU:s art- och habitatdirektiv. Vår verksamhet är således av stort värde för Sveriges rapportering av äget för dessa arter

Betydande insatser för inventering och åtgärder sker genom verksamheten inom ÅGP (Åtgärdsprogram för hotade arter). Särskilt har fältgentianan omhuldats genom åren, mycket till följd av dess förkärlek för riktigt värdefulla ängsmarker. Även mosippan, smällvedeln och låsbräkenarterna har ågnats en hel del uppmärksamhet genom ÅGP.

Nedan förtecknas Dalarnas floraväktararter i bokstavsordning inom respektive hotkategori. I kommentarskolumnen på slutet lämnas uppgifter om särskilda förhållanden, t.ex att uppgifterna om arten är ålderstigna eller lokalerna är vägt angivna.

<i>Aconitum napellus</i>	äkta stormhatt	CR	Den enda lokalen ligger i ett naturreservat och följs av LBr m.fl.
<i>Ajuga genevensis</i>	kritsuga	CR	Tillfälligt inkommen – väktas ej
<i>Agrostemma githago</i>	klätt	EN	Utgången
<i>Botrychium simplex</i>	dvärglåsbräken	EN	En aktuell lokal att följa (ÅGP), en förstörd. Försiktighet anbefalles vid eftersök!
<i>Bromus secalinus</i>	råglosta	EN	Lokalen i Skattungbyn bör uppdateras och följas.
<i>Centaurea phrygia subsp. phrygia</i>	finnklint	EN	Seglivad perenn som är viktig att följa, men inte nödvändigt med årliga besök. Sporrbergsförekomsten noga kartlagd 2023. För övrigt inga uppgifter sedan 2017 och då ej återfunnen på 2 lokaler. En lokal trängd!
<i>Chimaphila umbellata</i>	ryl	EN	Förutom Borlänge inga aktuella förekomster. Äldre bör kollas noga. Biskopsnäset i Ludvika bör kollas noga.

<i>Gentianella campestris subsp. campestris</i>	fältgentiana	EN	Följs inom ÅGP, men främst i skyddade områden. Angeläget följa övriga.
<i>Mentha × gracilis</i>	ädelmynta	EN	Angeläget följa i sen tid okollade lokaler. Kolla de två gagneflokalererna samt Laggbyn i Norrbärke.
<i>Pilosella sphaerocephala</i>	nickfibbla	EN	Flera nyupptäckta lokaler i Älvdalen och en i Malung. Bör följas upp om möjligt. Ej noterad sedan 2017. Kolla särskilt Vålberg med beläggfoto!
<i>Pulsatilla vernalis</i>	mosippa	EN	Följs inom ÅGP. Okollade äldre lokaler bör kollas, se AP. Vår tyngsta art lokalmässigt. Fokusera på lokalerna i söder.
<i>Rhinanthus angustifolius subsp. apterus</i>	åkerskallra	EN	Bör absolut kollas! Senast sedd 2010, men inga 0-rapporter
<i>Vicia dumetorum</i>	buskvicker	EN	Viktig att följa. Vid besök bör man hålla sig i väggkant så att man inte kliver på den (ännu?) lågvuxna växten vid staketet
<i>Alchemilla heptagona</i>	sjuhörning daggekåpa	VU	Svår, men rika, väldefinierade lokaler bör åtminstone följas (ca 10 totalt). Born och Sollerön kollade 2022. (ej i appen)
<i>Alchemilla plicata</i>	trubbdaggekåpa	VU	Ett 20-tal lokaler. Svår. 6 lokaler kollade 2022. (ej i appen)
<i>Arnica montana</i>	slättergubbe	VU	Äldre okollade uppgifter bör återbesökas. Flera lokaler i Lima följs noga, sämre koll utanför Lima

<i>Astragalus penduliflorus</i>	smällvedel	VU	Följs inom ÅGP, men inte årligen varför uppgifter är välkomna
<i>Blysmus compressus</i>	plattsäv	VU	Säterdalsförekomsterna (från 1989) bör kollas noga! En lokal i Garpenberg (1985) efterfrågad
<i>Botrychium lanceolatum</i>	topplåsbräken	VU	Följs inom ÅGP, men inte årligen varför uppgifter är välkomna
<i>Botrychium matricariifolium</i>	rutlåsbräken	VU	Följs inom ÅGP, men inte årligen varför uppgifter är välkomna
<i>Botrychium virginianum</i>	stor låsbräken	VU	Bör kollas, mest äldre uppgifter! Hönsarvsberget bör kollas.
<i>Calypso bulbosa</i>	norna	VU	Väktas kanske inte, i alla fall finns inga uppgifter åtkomliga för denna skyddsklassade art. Ev. väkteri bör utföras av GÄBS.
<i>Cardamine parviflora</i>	strandbräsma	VU	Lokalen i By är restaurerad och bör kollas!
<i>Carex heleonastes</i>	myrstarr	VU	I sen tid okollade lokaler bör besökas
<i>Carex pallidula</i>	åsstarr	VU	Svår, men väldefinierade lokaler bör kollas
<i>Draba nemorosa</i>	sanddraba	VU	Flertalet uppgifter 10 år eller äldre. Bör återbesökas
<i>Euphrasia micrantha</i>	ljungögontröst	VU	Två nya lokaler som bör hållas under uppsikt för denna 1-åring, totalt tre. Ska läggas upp som FV-lokaler!

<i>Galeopsis angustifolia</i>	kalkdån	VU	Tillfälligt inkommen, behöver inte följas
<i>Glyceria lithuanica</i>	glesgröe	VU	Samtliga lokaler kollade 2022.
<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU	Strategiska lokaler kan läggas upp för väkteri, men stort sett inte möjlig att hatara.
<i>Lathyrus tuberosus</i>	knölvial	VU	Återfunnen 2022. Äldre uppgifter bör kollas
<i>Leonurus cardiaca</i>	hjärtstillä	VU	Äldre uppgifter bör kollas
<i>Pilularia globulifera</i>	klotgräs	VU	Förekomsten i Vad (Söderbärke) bör kollas (senast sedd 1995)
<i>Potamogeton compressus</i>	bandnate	VU	Uppgifterna rätt gamla, återbesök vore värdefullt (FV-lokaler bör bildas)
<i>Raphanus raphanistrum</i>	åkerrättika	VU	Äldre uppgifter bör kollas, nyare ska in i floraväktarsystemet
<i>Salix daphnoides</i>	daggvide	VU	Äldre uppgifter bör kollas (endast på naturliga ståndorter)
<i>Sparganium gramineum</i>	flotagräs	VU	Äldre uppgifter bör kollas (särskilt Vatebosjön i By, Mojesjön, båda rika förekomster)

Ett tips för den som vill bidra lite extra kan vara att kolla ingående arters lokaluppgifter i Dalarnes Flora från 1949. Särskilt för de arter som inte ingick i det tidigare nämnda "Projektet" så är det här man finner de gamla lokaluppgifterna. Det är särskilt roligt att göra återfynd av de gamla lokalerna som beskrevs redan från förra seklets tidigare hälft. Har man inte Dalarnes Flora i hyllan så finner man bekvämt nog uppgifterna från den på DABS websida "www.dalafloran.se".

Rapportering

Man kan avrapportera sina iakttagelser på flera sätt, antingen via Artportalens inrapporteringsformulär eller genom den app som finns för telefonrapportering. För att kunna rapportera inom Floraväkteriet måste man dock skaffa sig behörighet som Floraväktare. Den behörigheten får man genom att höra av sig till undertecknad med en e-post till lemnart.bratt@lansstyrelsen.se.

Väl behörig loggar man in med rollen "Floraväktare i Sveige" och väljer "Projekt" och "Floraväkteri i Sverige". Då visas floraväktarlokaliter med särskild symbol i kartan, se nedan. Låter kanske lite krångligt, men har man bara gjort rapporteringen någon gång så går det hyggligt smidigt.

Denna beskrivning har gjorts medvetet kortfattad eftersom en utmärkt, detaljerad information finns att hämta på Floraväkteriets webbplats <https://svenskbotanik.se/floravaktarna/>

The screenshot shows the 'Artportalen' web application interface. At the top, there is a navigation bar with the SLU logo and the text 'ARTDATABANKEN Artportalen'. Below this is a menu with options: 'Hem', 'Rapportera', 'Sök', 'Listor', 'Teman', 'Media', 'Hjälp', 'Mina sidor', and 'Administrera'. The main content area is divided into several sections:

- Fyndegenskaper:** A form for reporting a sighting. It includes a warning: "Notera att du rapporterar med en roll som inte är din privata". Below this are fields for 'Artnamn' (Mosippa), 'Infoga datum', 'Startdatum', 'Slutdatum', 'Antal', 'Ålder/stadium', 'Aktivitet', 'Publik kommentar', and 'Privat kommentar'. There are also checkboxes for 'Intressant kommentar' and 'Ej återfunnen', and a dropdown for 'Bestämningmetod'.
- Fyndplats:** A section for the location, currently showing 'Kivnäbben' with coordinates. It includes a map view and a search for 'Favoriter'.
- Projekt:** A section for selecting a project, currently showing 'Floraväkteri Sverige'.
- Observeratorer:** A section for adding observers.

At the bottom right, there is a green button labeled 'Spara fynd'.